

Івашкова А. О., Демченко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ДИВІЗІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В наш час для кращого і більш досконалого управління підприємством з успіхом використовуються дивізіональні організаційні структури. Вони представляють собою сукупність елементів, які є взаємопов'язувальними і впорядкованими, а також знаходяться у стійких взаємовідносинах між собою. Елементами, що входять до цієї структури, можуть бути як окремі служби або працівники, так і окремі групи підрозділів апарата управління. А взаємозв'язки між цими елементами здійснюються через вертикальні і горизонтальні комунікації, що мають лінійний і функціональний характер.

До головних типів організаційних структур підприємства відносяться: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізіональна та матрична. В своїй доповіді ми хочемо акцентувати увагу саме на дивізіональній структурі управління.

Доволі багато підприємств раніше використовували лінійну, функціональну і лінійно-функціональну структури, але це змінилося. З кожним роком у світі підприємства розвиваються, постійно удосконалюються організаційні структури управління, становляться більш оперативними та ефективними. З розвитком ринкових відносин все частіше почали використовуватись дивізіональні структури управління.

Вперше дивізіональні структури управління почали розроблятися у 20-х роках, але популярності вони здобули вже в 60-70-х роках 20-го століття. Перехід до цієї структури управління був обумовлений різким збільшенням промислових підприємств та організацій, ускладненням і вдосконаленням технологічних процесів. Цей тип був створений для великих організацій, в яких функціональні структури вже не могли впоратися з поставленою їм задачею. Дивізіональна структура управління — це декілька самостійних підрозділів, що

належать певній організації, при чому ці підрозділи знаходяться не в одному місці, а на певних відстанях один від одного, можуть самостійно вирішувати питання господарського чи виробничого характеру.

При дивізійній структурі відбувається поділ організації на елементи за такими напрямками:

1. Дивізійно-регіональна структура управління. При цьому типі структури кожен з самостійних підрозділів, який входить в певну організацію, зосереджується на виробництві тієї продукції і послуг, які потрібні і будуть актуальні в даному регіоні.

2. Дивізійно-продуктова структура управління. Передбачає, що кожен із самостійних підрозділів, який входить в певну організацію, спеціалізується на випуску одного виду послуг чи продукції для усіх груп споживачів, які проживають на тій території, де випускає продукцію дане підприємство.

3. Структура, що орієнтована на споживача. Побудована таким чином, що кожен із самостійних підрозділів, що входить в певне промислове підприємство спеціалізується на випуску продукції, орієнтуючись на групу споживачів, які в результаті створюють ринок.

4. Інноваційна структура. Ця структура має в своєму складі створені спеціалізовані центри, які зосереджують свою увагу на розробці нових видів продукції чи послуг. В результаті чого, поки одні підрозділи виконують свою роботу випускаючи один товар, що на той час користується попитом, ці підрозділи готують їй заміну.

Дивізійну структуру можна віднести до складних організаційних формувань, які мають декілька самостійних виробничих підрозділів, одночасно випускають в чомусь взаємопов'язані види продукції і вона має як переваги перед іншими структурами, так і недоліки.

Перевагами дивізійної структури підприємства є те що вона надає можливість вищому керівництву зосередитись на вирішенні стратегічних проблем. Ця структура може забезпечити управління багатопрофільним підприємством, до яких може входити багата кількість працівників. Виробничі

підрозділи не змушені втручатись в деякі складні види управлінської оперативної діяльності. Рішення, які приймаються більш обґрунтовані і якісні, через наближення до місця виникнення проблем. Значно зростає конкуренція всередині фірм, завдяки чому з'являються стимули зробити щось краще за інших, продати більше продукції ніж інші.

Недоліками дивізіональної структури підприємства є те, що інколи відбувається несумісність інтересів центру управління і функціональних відділів. Крім того, на утримання апарату управління йдуть чималі витрати, а інколи вище керівництво не має можливості бачити всі порушення, які відбуваються у виробничих підрозділах.

Прикладом використання такої структури управління підприємством є фірма в Україні “Каскад”, яка спеціалізується на продажу офісної та складної побутової техніки. Її структура має форму трикутника, що передбачає пряме підпорядкування кожної філії центру. Саме на головну фірму покладено всі функції із забезпечення діяльності організації. Вона самостійно шукає партнерів і домовляється з постачальниками, створює нові товари, які б користувалися попитом на ринку. Завдяки такому централізму фірма може заощадити на тому, що не буде дублювання в інших підрозділах.

На прикладі фірми “Каскад” ми можемо побачити те, що такий централізм в дивізіональній структурі має значні переваги : можна заощадити, слідкувати і керувати усіма філіями.

З кожним роком все більше підприємств переходять на таку структуру управління. На нашу думку, через деякий час все більше організацій будуть діяти за таким принципом, допоки менеджери не створять ще більш продуктивну організаційну структуру.

Список використаних джерел:

1. Величко В. В. Економіка підприємства: конспект лекцій / Величко В. В. – Харків: ХНАМГ, 2004. – 114 с.
2. Федулова Л. І. Менеджмент організацій : підручник / Л. І. Федулова. – К., Либідь, 2004. – 448с.
3. Менеджмент організацій і адміністрування / Ч.1 : навч. посіб. /М. І. Небава, О. Г. Ра-тушняк. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 105 с.